

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

PRZEGLĄD LEŚNICZY

ORGAN FILJI POZNAŃSKO-POMOR. ZWIĄZKU LEŚNIKÓW POLSK.

WYCHODZI WE WTORKI I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na wrzesień wynosi: w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 29.000 marek. Na pocztach (tylko w był. zab. prusk.): 30.000 marek. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnym mieście Gdańsku: 35.000 marek. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 40.000 marek. Numer pojedynczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 4.000 marek. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnym mieście Gdańsku 4.600 marek. Zagranicą 5.200 marek.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „Rynku Drzewnego i Przeglądu Leśniczego” znajduje się

w Poznaniu, ul. św. Marcina 57. III. piętro Drukarnia:

Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telef. 3406.

Konta bież.: Bank Handlowy w Warszawie. Oddz. miejski w Poznaniu (Hotel Bazar). Bank Przemysłowców Poznań.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: jeden wiersz petytowy jednołamowy (strona czterolamowa) 4000 mk. W tekście zaś lub przed tekstem: jeden wiersz petytowy jedno- — — — — — lamowy (strona dwulamowa) 11000 marek. — — — — —

OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 50 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłoszeniach stosowny rabat

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia — — — — —

Przedruk dozwolony tylko za podaniem źródła. (Rynek Drzewny w Poznaniu).

DZIAŁ RYNKU DRZEWNEGO

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w obrębie Z. O. L. P. Warszawa, Białowieża, Wilno, Lwów, D. L. P. Poznań, Bydgoszcz, Gdańsk - Toruń.

Nadleśnictwo Lubochnia

sprzedaż z wolnej ręki w dniu 20. 8. 23. r. w stanie wyrobionym, 10 klm. od stacji kolej. Tomaszów:

sosna do 20 cm. średn. za m ³	480—600.000	mk.
„ 31—40 „ „ „	640—800.000	„
„ szczapy opałowe za mp.	150.000	„
„ gałęzie „	110.000	„
„ chróst cieński „	25.000	„
„ karpina „	40—50.000	„
dąb szczapy opałowe „	180.000	„
„ chróst cieński „	30.000	„
„ karpina „	55—65.000	„
brzoza szczapy opałowe „	180.000	„

Nadleśnictwo Oborniki

licytacja w dniu 24. 8. 23. r.:

sosna II kl. za m ³	1.756.972	mk.
„ III „ „	1.662.952	„
„ drągi I kl. za szt.	110.125	„
„ „ II „ „	75.944	„
„ „ III „ „	34.322	„
dąb II kl. za m ³	2.735.556	„

Nadleśnictwo Bucharzewo

licytacja w dniu 27. 8. 23. r. dla kupców drzewnych i miejscowej ludności, odległość od stacji kolejowej 8—10 klm.:

sosna szczapy opałowe za mp.	174.425	mk.
„ wałki „ „	164.000	„
„ pieńki „ „	97.902	„
„ gałęzie I kl. „ „	43.431	„
„ „ II „ „	51.298	„
„ „ III „ „	20.164	„

Nadleśnictwo Pajęzno

sprzedaż z wolnej ręki w dniu 27. 8. 23. r. w stanie wyrobionym, odległość od stacji kolej. ponad 30 klm.:

sosna od 21—30 cm. średn. za m ³	830.000	mk.
„ 31—40 „ „ „	920.000	„
„ 41—50 „ „ „	1.020.000	„
„ żerdzie 7/9 „ „ za 100 szt.	955.000	„
„ „ 10/12 „ „ „	2.100.000	„
„ szczapy opałowe za mp.	215.000	„
„ okrągł. „ „	182.000	„
„ gałęzie „ „	120.000	„
„ chróst gruby „ „	13.000	„
„ karpina* „ „	110.000	„
świerk szczapy opał. „ „	205.000	„

* Sprzedana w ziemi do karczowania przez nabywcę.

Nadleśnictwo Kowal

sprzedaż z wolnej ręki w dniu 29. 8. 23. r. w stanie wyrobionym, 12—20 klm. od stacji kolej.:

sosna do 20 cm. średn. za m ³	550.000	mk.
„ 21—30 „ „ „	650.000	„
„ 31—40 „ „ „	750.000	„
„ 41—50 „ „ „	800.000	„
„ szczapy opał. za mp.	160.000	„
„ okrągł. „ I kl. „	140.000	„
„ „ „ II „ „	120.000	„
„ chróst cieński „ „	40.000	„
„ karpina „ „	86—110.000	„

Nadleśnictwo Warszawa

sprzedaż z wolnej ręki w dniu 27. 8. 23. r. w stanie wyrobionym, odległość od stacji kolej. 15—20 klm.:

sosna do 20 cm. średn. za m ³	500.000	mk.
„ 21—30 „ „ „	600.000	„
„ 31—40 „ „ „	700.000	„
„ 41—50 „ „ „	800.000	„
„ szczapy opałowe za mp.	200.000	„
„ gałęzie „ „	140.000	„
„ chróst cieński „ „	44.000	„
„ karpina „ „	100—140.000	„
ośka chróst cieński „ „	12.000	„

Wilno, 31. 8. W tys. Mp: kłocę sosnowe grubości 20—25 cm — 15—15½ sh za fm, — 25—30 cm 18 sh za fm, — ponad 30 cm 20—21 sh, stemple kopalniaki 2½ funta szter. za m³, osika 25 sh za fm, papierówka 20 dol. za sześ. sześ., sleepery 3—3½ sh za sztukę, deski eksportowe 11—11½ Ł, za standard, jodłowe o 10% taniej. Na rynku drzewa od dłuższego czasu wskutek wysokich cel eksportowych panuje zastój. Wskutek tego tendencja jest zniżkowa.

(Aj. Wsch. z d. 3. 9.)

Luniniec, 28. 8. Pewna stabilizacja kursu marki przyczyniła się do unormowania cen drzewa w tutejszym rejonie leśnym. Duże oddalenie od punktów granicznych i wysoka taryfa wpływają ujemnie na ceny. Przy kursie 1 Ł — 1.130.000 Mp. płacono za materiały drzewne loco wagon st. załad. następujące ceny w tys. Mp: dłużycę sosnowe niesortowane w dobrym gatunku od 18 cm. średnicy w cieńszym końcu 850—900, dłużycę sosnowe II gat. budulcowe bez specjalnych wymagań 550—650 zależnie od jakości, bale sosnowe ang. obrzynane do ostrego kantu wymiary mieszane niesortowane 2600—2650, — także bale świerkowe wahały się od 2300—2350, bale ang. w wymiarach normalnych, gatunek budulcowy 2200—2300, — także świerkowe dochodziły do 2000, bale świerkowe niesortowane bez wad jakichkolwiek, dobrej specyfikacji na eksport do Francji 2300—2400, zależnie od jakości i oddalenia. Deski sosnowe stolarskie nieobryznane w dobrym gatunku 1200—1300, stosownie od jakości, — sosnowe obrzynane ciesielskie bez specjalnych wymagań 800—850, — także świerkowe dochodziły do 800, deski sosnowe półcalówki bardzo poszukiwane do fabrykacji skrzyń dochodziły do 950—980, — także świerkowe do 880—920. Drzewo kopalniane w całych długościach przy normalnym zapotrzebowaniu dochodziło do 380—400. Bloczki świerkowe na celulozę i masę drzewną 440—450, za metr przestrzenny przy zwykłym popycie. Ostatnie ograniczenia wywozowe i wysokie opłaty utrudniają w wysokim stopniu transakcje na materiał eksportowy. Tendencja ogólna niepewna i wyczekująca.

(Aj. Wsch. z d. 31. 8.)

Ryga, 9. 8. Coraz większe partje drzewa rosyjskiego, wysyłanego przez trusty Dwinoles i Petroles, przybywają do tutejszego portu. Importerzy angielscy, którzy gromadnie zjechali się do Rygi, nie ujawniają zbytnej chęci do płacenia wyższych cen, żądanych przez moskiewski Cuiessprom. Łotewscy eksporterzy żądali za swoje drzewo następujące ceny w rublach łotewskich: Sleepery sosnowe o powierzchni gładkiej od 7" do 10" 58—59, za same 7-calówki 48 za stopę kubiczną. Kłocę sosnowe i świerkowe od 9" średnicy 38 do 40 za stopę³. Kłocę brzożowe i olchowe na dykty 43—45 za stopę kub. Bloczki osikowe dla przemysłu zapałczanego 43—45 za st. kub. Kłocę dębowe 80—90 zależnie od gatunku. Belki ręcznie ciosane sosnowe do 50, — także świerkowe do 45 za st. kub. Słupy telegraficzne, sosnowe 60—62, — jodłowe 57—58 za stopę³. Bale sosnowe angielskie niesortowane 3"×11" 15500—16000; 3"×9" 14500 do 1500; 3"×8" 13000—13500 3"×7" 12500—13000 za standard. Bale świerkowe angielskie 3"×11" 15000—15500; 3"×9" od 14000 do 14500; 3"×8" 12500 do 13000; 3"×7" 12000—12500; 2½"×7" i 2"×7" 12000—12500 za standard. Deski sosnowe świerkowe, obrzynane do ostrego kantu: 1"×9" sosn. 14500 — 14800, świerk. 14200—14400; 1"×8" sosn. 12500 — 12800, świerk. 12300—12500; 1"×7" sosn. 11750 — 12000, świerk. 11500—11700; 1"×6" sosn. 10300 — 10500, świerk. 10000—10200; 1"×5" sosn. 9750 do 10000, świerk. 9500—9700 za standard. Drzewo świerkowe na masę drzewną 7×7×7 od 5000 do 5200. Drzewo kopalniane sosnowe i świerkowe sześ. 7×7×7

od 4200 do 4500. Łaty sosnowe i świerkowe za sześ. 6×6×6 14250 do 14500. Wszystkie tartaki w okolicach Rygi i Windawy oraz nad Dźwine zajęte są przecieraniem drzewa sowieckiego, które w licznych tratwach przybywa do Łotwy w coraz większych ilościach. Na rynku ujawnia się poważna tendencja zwyżkowa.

Praga, 24. 8. Strajk robotników budowlanych został stosunkowo szybko zlikwidowany tak, że poważniejszego wpływu na rynek drzewny nie wywarł. Zapotrzebowanie na eksport do Niemiec jest duże, większe transakcje nie przychodzą jednak do skutku, wskutek katastrofalnego stanu waluty niemieckiej. Eksporterzy w północnych Czechach obniżyli ceny drzewa żeby ułatwić zbył do Niemiec. Tak samo ostatnie transakcje z Holandją wykazują zniżkę cen. Do Anglii sprzedano większe ilości świerkowego drzewa tartego po 16 Ł cif Hartpool. Do Francji sprzedano poważniejsze ilości stolarki i drzewa budulcowego świerkowego po 255 franków za m³. franco Strasburg łącznie z ocleniem (budulec). Na rynku tutejszym poszukują dużych ilości podkładów szerokotorowych dębowych 270×26×16/16 cm. Poważna podaż kopalniaków, papierówki, dłużyc i materiałów tartych jodłowych i świerkowych. Materiał tarty świerkowy w grubościach normalnych dług. od 4—6 metrów I gat. oddawano po 450 K cz., — także II gat. po 260—270 koron. Za drzewo okrągłe z drzewostanów uszkodzonych przez mniszkę do 24 cm. średnicy 120 koron, — od 25—29 cm. 130 K, — powyżej 30 cm. 175 koron franco wagon Czechy środkowe. Drzewo kopalniane świerkowe i jodłowe wyrzynane od 10—24 cm. średnicy 145 K. Ogrąglaki na słupy do budowy po 200 K za m³. Podkłady szerokotorowe bukowe 240×24×14 cm. po 18 K za sztukę. Kłocę świerkowe bardzo długie średnicy od 26—40 cm. 220 K. Podkłady sosnowe szerokotorowe w pełnych wymiarach po 32 K. za sztukę. Materiał eksportowy dla Francji: świerkowe i jodłowe madriers, niesortowane, obrzynane do ostrego kantu, zdrowe po 500 K. — także bastings 450 K. franco st. pograniczna, ocłony z czeskiej strony. Tutejsza giełda drzewna wykazuje większe ożywienie, jak w Ołomuńcu i Bratysławie. Zaznacza się bardzo duża podaż drzewa. Tendencja nabywcza umiarkowana.

(Aj. Wsch. z d. 29. 8.)

Wiedeń, 28. 8. Wskutek okresu wakacyjnego, rynek drzewny był w ostatnim tygodniu mało ożywiony. Pomimo wydatnej niżki cen, nabywcy zachowywali się z rezerwą. Kryzys w przemyśle konsumującym drzewo, wywołał poważne zmniejszenie się popytu. Jedynie przemysł meblowy pracuje normalnie, chociaż z trudnością znajduje zbyt dla swoich fabrykatów. Również kampanja budowlana zawiodła nadzieje. Poszukiwano na tutejszym rynku prawie wyłącznie kłoców dębowych dobrego gatunku od 27 cm średnicy wwyż, długości od 3 do 6 metrów, drzewa miękkiego stolarskiego i kantówki tartej sosnowej. Ostatnie ceny na rynku drzewa były następujące (w tys. kor. austr.): Drzewo okrągłe świerkowe i jodłowe: kłocę od 4—6 m długości 200. belki różnych wymiarów 220, kantówka tarta długości od 8—11 m średnicy, 15 cm i wyżej 320 za m³. Drzewo okrągłe liściaste: kłocę topolowe 300, — dębowe od 30 cm średnicy wwyż 600, — jesionowe niesortowane od 18—28 cm średnicy 350 za m³. Drzewo tarte świerkowe i jodłowe, deski niesortowane grub. 13 mm. szerk. 14—30 cm 590—600, — także grub. 20 mm, szerok. 10—30 cm 450, — także grub. 24 mm, szerok. 10—32 cm 450, deski budulcowe grub. 20 mm, szerok. od 10 cm wwyż 400, kantówka dług. 7—12 m, profil 13/15, 15/18 620, także kantówka 10/10 i 13/15 cm 490—500, za m³. Deski olchowe grub. od 20 mm wwyż 1000, — klonowe grub. 20 52 700—750, — dębowe krajowe 800 za metr kub. Dla ułatwienia eksportu drzewnego, rząd austriacki za-

mierza znieść ograniczenia wywozowe i obowiązek od dawania dewiz do kasy państwowej. Eksport do Niemiec prawie całkowicie ustał, transakcje z Holandją ograniczone. Belgja i Francja interesuje się drzewem tutejszem, ale po cenach zredukowanych. Ogólna tendencja osłabła i niepewna.

PRZETWORY DRZEWNE.

Warszawa, 1. 9. Ceny za 1 tonnę wraz z opakowaniem loco fabryka: terpentyna bezbarwna Ł 35,— słomkowa (jasno-żółta) Ł 26, — surowa Ł 21.

(Aj. Wsch. z d. 3. 9.)

KOMUNIKAT

Izby Przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy.

Stały pokaz wzorów przemysłowych. Aby mógł dysponować miejscem przeznaczonym na pokaz wzorów przemysłowych naszego okręgu upraszamy wszystkie firmy, które zamierzają wziąć udział w stałej wystawie a dotychczas udziału swego nie zgłosiły, o bezwzględne powiadomienie o tem Izby. Ubikacje bowiem przewidziane na pokaz wzorów opróżnią się 1. października br. wobec czego i końcem listopada względnie najpóźniej z początkiem grudnia zamierza Izba nasza przystąpić do otwarcia pokazu.

Przepisy firmowe. Zauważono, że cały szereg kupców i przedsiębiorców nie umieścił na drzwiach swych lokali tablic z imieniem i nazwiskiem właściciela, jak to przepisuje § 15 a ordynacji procederowej. Celem uchronienia przed karą zwraca się uwagę interesowanych, aby braki te jaknajrychlej usunęli a zresztą przepisy ściśle przestrzegali.

Podwyższenie maksymalnej stawki listów wartościowych. Na skutek zażaleń interesentów, że dotychczasowe normy, ustalające stosownie do rozporządzeń jako najwyższą kwotę przy przyjmowaniu listów wartościowych zagranicznych 1000 franków są stanowczo za niskie i nieodpowiednie obecnym stosunkom gospodarczym i walutowym, interwenjowała Izba u władz międzynarodowych, żądając podwyższenie maksymalnej stawki listów wartościowych. Dotychczasowe przepisy bowiem wpływają ujemnie na rozwój tut. przemysłu i handlu oraz niepotrzebnie przyczyniają się do wzbogacenia nieprzychylnych nam władz gdańskich, przez które tut. firmy są zmuszone skutecznie wysyłać listów wartościowych ponad 1000 franków francuskich.

Projekt kanału Górny Śląsk-Gdańsk. Ponieważ projekt rządowy kanału, który połączy ma Gdańsk z Górnym Śląskiem łączy Wisłę z Wartą pod Toruniem, omijając Bydgoszcz, zamierza Izba nasza w porozumieniu z Magistratem miasta Bydgoszczy wystąpić z odpowiednim memorjałem wobec władz dla wywalczenia tego co tut. okręgowi słusznie się należy t. j. połączenia z uwzględnieniem kanału bydgoskiego. Ze względu na to, że sprawa jest pilna i godząca w najżywoźniejsze interesa przemysłu i handlu całego okręgu wysłała Izba nasza w celu zebrania materiału odpowiednie kwestjonariusze interesentom. Firmy pominięte przy rozesłaniu okólników, które jednak powyższa sprawa interesuje prosimy by nadesłały swoje uwagi w tej materji jaknajrychlej pod adresem Izby. Przy odpowiedzi należy uwzględnić: a) dokładne zestawienie interesów danej firmy, którym obecny projekt kanału zagraża, b) jakiego opału firma używa, czy spławia lub mogłaby spławiać go wodą, c) czy firma mogłaby od razu przeladowywać swe fabrykaty wzgl. półfabrykaty z wody na ląd i odwrotnie, e) dowolne uwagi.

Nowe podwyższenie mnożników celnych. Rozporządzeniem Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 9. sierpnia rb. została wysokość dopłaty walutowej normalnej (mnożnika celnego normalnego) podwyższona na 3.599.900% agio czyli mnożnik 36.000, a wy-

sokość dopłaty walutowej niższej (ogólnej) na 2.699.900% agio czyli mnożnik 27.000. Nowe rozporządzenie weszło w życie dnia 18. sierpnia 1923 r.

Stosunki handlowe z zagranicą: Firma francuska poszukuje dostawców następujących artykułów: a) cynkowanych żelaznych podpór do ilozatorów armatury, itd. b) porcelanowych ilozatorów oraz ilozacyjnego materiału dla elektrotechniki, c) listewki do przewodów elektrycznych. Firma czeska zamierza dostarczać w Polsce: a) fabrykom gorsetów; szelki do pończoch, szpangi i sprzączki, b) fabrykom szelek i pończoch męskich: różne artykuły metalowe, c) fabrykom płaszczów gumowych i ubrań: sprzączki do pasków i kamizelek, d) fabrykom butów i kamasy: sprzączki, e) firmom mód męskich: szpilki do kołnierzy, krawatów i paski skórzane, f) hurtownikom towarów krótkich: kłamy dekoracyjne, szpilki do krawatów, szelki do pończoch wszelkiego wyboru.

Raporty konsularne. W biurze Izby znajdują się dla zainteresowanych kupców i przemysłowców do przejścia biuletyny gospodarcze z Francji, Rumunji, Niemiec, Rosji Sowieckiej i Bukowiny.

Bydgoszcz, dnia 23. sierpnia 1923 r.

Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy.

KOMUNIKAT

Izby przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Sprzedaż znaczków stemplowych i formularzy wekslowych. Chcąc ułatwić interesentom nabywanie znaczków stemplowych i formularzy wekslowych zwróciła się Izba nasza do Wielkopolskiej Izby Skarbowej o uruchomienie prócz Kasy Skarbowej więcej miejsc sprzedaży znaczków stemplowych oraz formularzy wekslowych. Na skutek tych starań zostały ustanowione miejsca sprzedaży stempli i znaczków stemplowych w następujących miejscowościach naszego okręgu:

Lutosławskiemu Jakóbowi	kupc.	Bydgoszcz,	ul. Berlińska 89
Biernackiemu Czesławowi,	"	"	" Dworcowa 14
Kłobuchowskiemu Antoniemu,	"	"	" Dworcowa 2
Stefaniakowi Michałowi,	"	"	" Gdańska 75a
Sassowi Leonowi,	"	"	" Jan. Kazimierza 1
Ormanowskiemu Franciszk.,	"	"	" Jagiellońska 14
Sarganasowi Mateuszowi,	"	"	" Nakielska 10
Schmidtowi Kurtowi,	"	"	" Niedźwiedzia 4
Piweckiemu Ludwikowi,	"	"	" Św. Trójcy 27
Wesołowskiej Rozalji,	"	"	" Gdańska 1
Lajserowi Maksymiljanowi,	"	Fordon,	" Bydgoska 12
Bawarskiemu Marjanowi,	"	Nakło,	
Siodmińskiemu Ludwikowi,	"	"	" Rynek
Konsumowi funkcyjnarzyszy	Państwowych i Komunalnych,	Nakło	
Witeckiemu Józefowi,	kupc.,	Koronowo,	Rynek 14
Michalskiemu Janowi,	"	Solec	ul. Bydgoska 18
Pajzderskiemu Władysławowi,	"	Mrocza	Stary Rynek
Kozłowskiemu Józefowi,	"	Kcynia	
Wojewódzkiemu Franciszkowi,	"	Barcin	
Łobodzie Ludwikowi,	"	Łabiszyn	
Alwinowi Franciszkowi,	fabrykantowi likierów,	Szubin	
Tomaszewskiemu Kazimierzowi,	burmistrzowi,	Rynarzewo	
Bankowi Ludowemu,	Łobżenica.		

Eksport do Niemiec. Ministerstwo Przemysłu i Handlu prosi Izbę naszą o powiadomienie, czy i jakie wynikają trudności w eksporcie do Niemiec wyrobów przemysłu wielkopolskiego na skutek upłynięcia terminu ułatwień przewidzianych w art. 268b Trakt. Wersalskiego oraz o nadesłanie materiałów. — W celu opracowania odnośnego memorjału prosimy zainteresowane w eksporcie do Niemiec firmy o bezwzględne nadesłanie nam swych wniosków i dezyderatów z szczegółowym uzasadnieniem.

Sprzedaż towarów zagranicę za marki polskie a deklaracje dewizowe. O ile eksporter sprzedaje towar za marki polskie ma złożyć o tem deklarację do Banku dewizowego. Marki polskie w tym wypadku powinny wyłączyć z przekazu zagranicznego. — W sprawie eksporterów, którzy otrzymali dawniej już należytość za towar a wysyłają go dopiero teraz odnośnie drzewa

zakontraktowanego jeszcze w roku ubiegłym nastąpiło porozumienie między przedstawicielami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu a Syndykatami drzewnymi polegające na składowaniu tylko 30% wartości drzewa w Gdańsku (od 1. X. br. — 50%). — Eksporterom, którzy zawarli umowy w ostatnim czasie przed wydaniem rozporządzeń walutowych Departament Handlowy przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu przyjdzie z pomocą, o ile udowodnią, iż umowy zawarli przed zakazem, i że otrzymane obce waluty spieniężyli w P. K. K. P. W tym wypadku Dep. Handlowy zwróci się do Ministerstwa Skarbu z wnioskiem o zwolnienie z obowiązku składowania walut.

Bezpośrednie połączenie telefoniczne Bydgoszczy z Gdańskiem. W związku z zabiegami, poczynionymi przez Izbę u władz rządowych w sprawie bezpośrednich połączeń telefonicznych Bydgoszcz, Gdańsk powiadomiła tutaj Dyrekcja Poczty i Telegrafów Izbę, że budowa drugiego bezpośredniego połączenia została ukończoną na terytorjum polskim w lipcu br. i że tutaj Urząd Telegraficzny czeka już od 15. lipca br. na włączenie się Gdańska. Pomimo, że rozmowy próbne dały wynik dobry i że zarząd gdański o rozpoczęciu prac na terytorjum polskim był powiadomiony, praca zmontowania odpowiednich aparatów w Urzędzie Telegraficznym w Gdańsku nie została z takim naciskiem przeprowadzona, aby połączenie to mógł oddać już w lipcu do publicznego użytku. Na podstawie udzielonych informacji, że sprawa będzie w Gdańsku załatwioną dopiero w przeciągu paru tygodni, zwróciła się Izba do Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej oraz Izby Handlowej w Gdańsku z prośbą o poparcie i spowolnienie odczynnych czynników w Gdańsku do przyspieszenia zmontowania w mowie będącej linii telefonicznej w obopólnym interesie Polski i Gdańska.

Zniżki opłat dla uczestników jesiennego Targu międzynarodowego w Pradze od 2. do 9. września. Na zapytanie Izby naszej Konsulat Republiki Czechosłowackiej doniósł nam, że uczestnicy Targów Praskich korzystają z 75% zniżki opłaty wizowej (t. j. płać zamiast Kcz. 160 — tylko 40 Kcz. w markach polskich według dziennego kursu) i 33% zniżki przejazdu kolejami czechosłowackimi, którą to zniżkę otrzymują na podstawie legitymacji targowej, wydawanych w konsulatach za 20.000 mp., która jest jednocześnie biletem wejścia na Targ podczas całego jego trwania.

Stosunki handlowe z zagranicą. Firma węgierska w Budapeszcie, dostarczająca towary szewskie, chce nawiązać stosunki z firmami polskimi. Polski Wydział Handlowy „Polzbyt“ Wschodnio-Rosyjsko Chińskie Tow. „Woskitorus“ w Charbinie zamierza nawiązać stosunki handlowe z firmami polskimi.

Bydgoszcz, dnia 29. sierpnia 1923 r.

Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

GDZAŃSKI PORT

opuszczają następujące parostatki:

w dniu 7. 9. 23. do Rotterdamu	przez firmę mekl. Aug. Wolff & Co.
w dniu 7. 9. 23. do Garstonu	przez firmę mekl. Bergenske Balt. Transp. Ltd.
w dniu 8. 9. 23. do Hull	przez firmę mekl. Ellerman & Wilson.
w dniu 9. 9. 23. do Nowego Yorku	przez firmę mekl. Behnke & Sieg.
w dniu 10. 9. 23. do Antwerpji	przez firmę mekl. Behnke & Sieg.
w dniu 11. 9. 23. do Londynu	przez firmę mekl. Ellerman & Wilson.

w dniu 11. 9. 23. do Londynu	przez firmę mekl. Bergenske Balt. Transp. Ltd.
w dniu 11. 9. 23. do Królewca-Bremeny	przez firmę mekl. Aug. Wolff & Co.
w dniu 15. 9. 23. do Hull	przez firmę mekl. Ellerman & Wilson.
w dniu 16. 9. 23. do Rotterdamu	przez firmę mekl. Aug. Wolff & Co.
w dniu 18. 9. 23. do Królewca	przez firmę mekl. Behnke & Sieg.
w dniu 18. 9. 23. do Londynu	przez firmę mekl. Bergenske Balt. Transp. Ltd.
w dniu 24. 9. 23. do Pillau	przez firmę mekl. F. Prowe G. m. b. H.

(„Danziger Holzmarkt“ z dn. 31. 8. 23.)

„Berliner Holzmarkt“ zwrócił się do czytelników w nr. 209. z dnia 31. 8. 23. z następującą odezwą:

„Panie oszczędny! Jeżeli Pan z powodu owych 900.000 mk. które „Holzmarkt“ na wrzesień kosztuje, a które dzisiaj tylko 30 fenigów złotych wynoszą, przedpłaty na wspomniane pismo nie uiszczy, będzie Pan przez 30 dni miesiąca września, w każdym dniu z osobna, nadtem ubolewał, że sens oszczędnościowy w danym wypadku zupełnie chybił celu. Przedpłata mk. 900.000 za „Holzmarkt“ nie pokrywa w przybliżeniu naszych kosztów papieru, gdyż według dzisiejszego obliczenia musimy sami za papier do druku mniej więcej trzy razy tyle łożyć. Prenumerata wynosi zatem tylko jedną trzecią część naszych kosztów papieru i zamiast to Panu być oszczędnym dla siebie, zaoszczędza Pan jedynie nam wydatków nie abonując pismo.

Mimo to nie chcielibyśmy z żadnym z naszych dotychczasowych czytelników tracić kontaktu i radzimy usilnie jeszcze dzisiaj przedpłatać na pocztę uiszczyć, choćby nie z przywiązania do nas lecz dla własnej korzyści, ażeby nadal pozostać w ścisłej łączności ze światowym rynkiem drzewnym.

Kto się sam w kącie odstawia, tego pył pokryje!”

DZIAŁ PRZEGLĄDU LESNICZEGO

LASY NA WSCHODZIE.

Napisał Tadeusz Metzig.

(Dokończenie.)

Muszę też tutaj nadmienić, z jakiej kategorii się składa takie towarzystwo. Jest przedewszystkiem międzynarodowe, gdyż są pomiędzy nimi Turcy, Grecy, Gruzini, Tatarzy, Moskale i w. i. Pełnią oni funkcje pastuchów, z gór nigdy nie schodzą do miast, gdyż z tamtąd za przestępstwa i zbrodnie przed sprawiedliwością, najczęściej szubienicą, w góry zbiegli. Takie indywiduala są więc do każdego czynu zdolni, nic nie mając do stracenia.

Wobec upałów, które na Kaukazie panują, trudna sprawa jest z zaopatrzeniem się w żywność. Tłuszczu zabierać ze sobą nie można, oliwa się z nich robi i psuje się po kilku godzinach, również i mięso, które jedynie możliwe jest w formie konserw lub wędzone i suszone. Chleb tylko z kukurydzy tam wypiekają, który jest z natury tak suchy, że zeschnąć się już więcej nie może. Czekolada, kakao i cukier stanowią główne pożywienie, o soli zapomnieć nie można, gdyż jest potrzebna przy smażeniu pstrągów. Tych ostatnich są takie ilości w strumykach górskich, że chwytają je rękoma, a kiedy siatkę maleńką założą, wtedy w kilku minutach nałowią więcej, aniżeli potrzeba. Miejscowi smażą je na glinianych płtykach talerzach, z dodatkiem

mąki kukurydzanej, bez soli, co dla Europejczyka jest za mdłe i niesmaczne. W zwierzynę nie obfituje Kaukaz zbyt. Można tam spotkać niedźwiedzia, kozioróżca, kozice, bawoła i różne ptaki drapieżne.

Prócz tubylczej ludności, składającej się z Gruzynów, jednakże różnych szczepów i wyznań, którzy dzielą się pomimo ich małej ilości — jest ich zaledwie 2¹/₂ miliona — na 14 plemion, spotkałem też Niemców i Polaków, zajmujących bardzo poważne stanowiska, a mianowicie przy kolei. Nie brak tam naszych inżynierów, przemysłowców i nadleśnych. Leśnictwo Batumskie około 100 tys. ha., a nadleśny polak, p. M. dopiero przed paru laty znalazł w swym lesie jezioro, o którym nikt nie wiedział, a nie jest małe, gdyż zajmuje 4 mile kwadratowe.

W tem leśnictwie i wogóle w okolicy Batumu rośnie palma kaukazka. Drewno jest bardzo cenne i do tego stopnia twarde, że trudno je zwyczajnym narzędziem przeciąć. Ciekawe też widziałem okazy orzechów włoskich, które z powodu chorobliwego stanu wytwarzają guzły owalne do 1 m. średnicy. Te reprezentują dużą wartość techniczną, sprzedają je na wagę. Pud = 16.4 kg. kosztował 32 ruble. — Jedyna jednakże miejscowość która z drewna tego wyrabiała fornir, było miasto Marseille we Francji, gdyż żaden inny kraj nie posiadał takich narzędzi i sposobu, aby móc do tego stopnia twarde drzewo na fornir przerabiać.

O podróży mojej na Czarnym Morzu i o miastach przybrzeżnych nie będę pisał, gdyż nie należy to do obranego tematu, to jednakże zaznaczyć muszę że pomimo wszelkich niebezpieczeństw mozołu i trudów, pragnąłbym choć raz jeszcze te dzikie kaukazkie góry i te lasy dziewicze zwiedzić.

(Koniec.)

PROTOKÓŁ

zebrania zwołanego w Chodzieży dnia 5. VIII. 1923 r. celem założenia koła Czarnkowsko-Chodzieskiego, Filji Pozn.-Pom. Z. Z. L. R. Pol.

Zebranie zwołane w Hotelu Centralnym d. 5. 8. 23 r. zgaił o godz. 12³⁰ kolega Woszczyński, przedstawiając obecną organizację Związku, podnosząc zalety decentralizacji i potrzebę łączenia się leśników tak państwowych jak i prywatnych różnych dykasterji w koła miejscowe. Następnie ze względu na obecnych na zebraniu nowo wstępujących członków wyjaśnił kol. Woszczyński cele Związku i jego obecne zadanie. Po wstępie informacyjnym przystąpiono do wyboru wydziału nowo tworzącego się koła.

W skład wydziału koła weszli, przyjęci przez akklamację: kol. nadleś. Woszczyński z Podanina jako przewodniczący; kol. leśn. Bojanowski z Prósna jako zastępca przewodniczącego; kol. sekr. leś. Tomaszek z Podanina jako skarbnik; kol. asyst. sek. Łuczkiwicz z Maragonina jako sekretarz.

Następnie kol. przewodniczący gorąco zaapelował do wszystkich zebranych, aby zaabonowali „Las Polski” i „Przegląd Myśliwski” jako pierwszorzędnej wartości organa leśnictwa i myśliwstwa w Polsce. Prenumeratę zgłoszono na ręce kol. Łuczkiwicza.

Kol. Tomaszek zebrał od nowo wstępujących i dawnych członków składki i inne należności (wstępne, opłata deklaracji itd.) wraz z kwotą, na którą opodatковано się w interesie koła. Zebranie zakończyło się o godz. 1⁴⁵. Następne zebranie odbędzie się dnia 2-go września w Chodzieży.

Za Zarząd koła
Łuczkiwicz, sekretarz.

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku drzewnego i za dział Przeglądu leśniczego Józef Ziółkowski, — za dział Ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

Ogłoszenia.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE. (1064) Nadleśnictwo Państwowe Lutówko. poczta w miejscu stac kol. Sępólno.

Z powodu unieważnienia przez Dyрекcję Las. Państw. w Toruniu już zatwierdzonej nadaży na losy Nr. 1, 3, 5, 10, 11, 13 i 15 z submisji z dnia 4. sierpnia 1923. r. a ogłoszonych w „Rynku Drzewnym“ z dn. 10. lipca Nr. 55. rozpisuje nadleśnictwo ponowną submisję na dzień **20. września 1923. r.** Oferty osteplowane znaczkami na 30 tys. mk. winny być wniesione do nadleśnictwa w Lutówko z napisem „Submisja na dębinę 1923“ w kopertach zalakowanych, do godz. 11. Otwarcie ofert tego samego dnia o godz. 12. Warunki odczytane będą przed otwarciem ofert. Objekt submisyjny obejmuje około 1576 m³ dębiny A klasy.

Nadleśniczy.

FACHOWIEC DRZEWNY

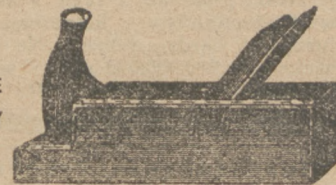
23. l. st. z egzaminem państwowym, znający język niemiecki, czeski i słowacki, wolny od wojskowości, z 8-mio letnią praktyką w manipulacji drewna miękkiego i twardego, w przedsiębiorstwie tartacznym zupełnie obeznany; obecnie czynny w służbie leśnej i łowieckiej chciałby zmienić swe miejsce, mając nadzieję nauczania się w krótkie polskiego języka, i posiadając dobre świadectwa i referencje. Zgłoszenia uprasza się pod adr. R. GÜNTHER Klatnoweja, żupa Nitra C. S. R. (1063)

FABRYKA NARZĘDZI STOLARSKICH

A. WARDZIŃSKI. NAKŁO n. N. WIELKOP.

TEL. 54. — ADR. TEL. WARDZIŃSKI, NAKŁO

WYKONUJE
NARZĘDZIE
WARSZTATY
DLA:

STOLARZY BE-
DNARZY CIEŚLI
DO UŻYTKU
DOMOWEGO.

DOSTAWA NATYCHMIAST PO NISKICH CENACH.

[6]

Poszukuję

do natychmiastowej i późniejszej dostawy
w większych ilościach, także wagonowo

blochów wagonowych

w wymiarach

70 × 200 × 2800

58 × 230 × 2850

58 × 210 × 2850

od poważnych dostawców do kupienia ewtl. daję zaliczki.

Oferty upraszam do eksp. Rynku Drzewnego pod nr. 972.

KUPIĘ ZARAZ [843]

1000 mp. sosn. szczapów, 15 wagonów desek 23 i 30 mm. z kłoców środkowych i wierzchołków, także nachorzałych. oraz 5 wagonów 42 m/m suchych odziemków.

WOJ. PAETZ,
Poznań, Głogowska 23, telefon 2713.

Wszelkie gatunki drzewa

w stojących drzewostanach, okrągłaki, drewno kopalniane, papierówkę jako też tarte materiały kupuje stale po cenach dziennych i może płacić wysokie zaliczki (359)

W. Kurella, Hurtownia drzewa
Praust, Wolne Miasto Gdańsk (Danzig) Telefon 28

Poznańska Spółka Drzewna

Towarzystwo Akcyjne
Poznań, św. Marcin 5253.
Kupuje i sprzedaje
drzewo każdego rodzaju
i w każdej ilości.

Syn właściciela tartaku parowego i fabryki mebli, który ze względu na nieszczęśliwy podział Śląska musiał dom rodzinny opuścić, szuka posady jako

Zawiadowca tartaku

posiadając dziewięć letnią praktykę, z tego 5 lat praktyki jako samodzielny kierownik techniczny i komercyjny. Referencje z domu i już jako urzędnik bardzo dobre. Na żądanie i kaucja w papierach wartościowych 100.000.000 mk. i więcej. Łaskawe oferty do „Rynku Drzewnego“ pod „Moralii“.

[1023]

Poszukuję:

Dąb w okrągłakach sortyment A i B od 40 cm. średn. wwyż, towar odziemkowy, środkowy i czubkowy, Kantówkę, szalówkę, deski skrzynkowe, deski hubiaste, wagonowe podłogi do przetarcia, angielskie wymiary w sośnie, świerku i jodle. (1041)

EMIL RITZKI — Holzagentur
BYDGOSZCZ, Chrobrego 13, tel. 482.

WSZELKIE gatunki drzewa

w stojących drzewostanach, okrągłaki, drewno kopalniane jako też tarte materiały **kupuje stale** i może płacić wysokie zaliczki

„Tartak Kostrzyn“ Tow. Akc.
Wojew. Poznańskie. (1061)

Zawodowiec (1049)**Dla zwęglania drewna**

akademicznie wykształcony chemik i inżynier, właściciel fabryki z długoletnią praktyką na tem polu, szuka porozumienia z właścicielami dużych lasów celem **budowy zakładu dla destylacji karpiny.**
Oferty pod Nr. 1049 do Admin. „Rynku Drzewnego“.

Naprawy motorów elektrycznych Dynamo-Maszyn

wykonują (146)
K. GAERTIG i Sp., T. z o. p., Poznań
Oddział pracowni elektromechanicznych:
ul. Półwiejska 35. **Telefon 3534.**

JEŻELI chcecie wiedzieć co się w świecie dzieje, czytajcie i prenumerujcie **Przegląd Światowy** tygodnik ilustrowany poświęcony wszystkim gałęziom wiedzy. Kto zadarmo **Miljonówkę** mieć pragnie, ten otrzymać może po rozwiązaniu zagadek, które są zamieszczone w każdym numerze „Przeglądu Światowego“.— Egzenplarze „Przeglądu Światowego“ do nabycia wszędzie. Prenumerata roczna 120,000 mk. 80 fr. 8 dol., półroczna 60,000 mk. 40 fr. 4 dol. kwartalna 30,000 mk. 20 fr. miesięczna 10,000 mk. — Redakcja i Administracja **WARSZAWA, ul. Sienna 23.** (679)

Donat i Meller**Przetwornia Chemiczna**

Poznań, plac Wolności 17 telefon nr. 38-05

adres telegraficzny: „Żywica“ 22

fabryka w **Luboniu** pod Poznaniem
Specjalność: przerób żywicy
kupujemy żywicę sosnową i świerkową.

Czy Pan życzy sobie nawiązać dobre stosunki z państwami zachodnimi? W takim razie winien Pan stać się abonentem i inserentem czasopisma zawodowego

CARPATHIA

które jest najwięcej rozpowszechnione w Czechosłowacji. [31]

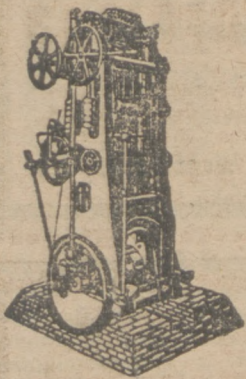
::: Numery próbne darmo :::
Wychodzi w Kosice, (Kaschau) Czechosłowacja.

Traki

pienowe i horyzontalne oraz
wszelkie pomocnicze maszyny
tartaczne

własnej konstrukcji dostarcza:

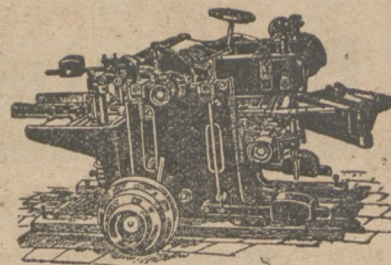
„UNIA“ Zjednoczone Fabryki Maszyn
Tow. Akc.
dawn. C. Blumwe i Syn,
BYDGOSZCZ-WILCZAK.

Strugarki

[617]

walcowe, wyrówniarki, wiertarki, gryzarki, pily
taśmowe i tarczowe,
tokarki, ostrzarki

Adolf Rechter

(988)

agent i komisjoner drzewny

Centrala: LWÓW, Rutowskiego nr. 7. Oddział: KATOWICE, 3-go Maja 33 III.
Adres telegraf.: Rechterbois

uprasza oferty na kopalniaki i progi.

(Oferty kierować do oddziału w Katowicach).

Progi kolejowe

sosnowe, dębowe i bukowe

we wszelkich dymensjach handlowych kupuje stale

EDWARD RENTZ, HANDEL DRZEWA,
SOLEC KOŁO TORUNIA. (99)

Fabryka maszyn

„Herkules“

GNIEZNO

Telegr.: Herkules-Gniezno.
Telefon Gniezno 26.

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Specjalna fabryka maszyn
do obróbki drzewa

w nowoczesnym pierwszorzędnym wykonaniu
z łożyskami kulkowymi. (200)

Spółka Lasowa

Towarzystwo z ogr. por.

Krakowska 4 w Bydgoszczy Krakowska 4

należąca do największych koncernów kopalnia-
nych i hutniczych na Polskim Górnym Śląsku

Kupuje

kopalniaki, drzewo okrągłe
i tarte, wszelkie
materiały drzewne.

☛ Zapłata gotówką ☛

KONTO BANKOWE:

Bank Związku Spółek Zarobkowych — Poznań
i Bydgoszcz, Dyrekcja Disconto Gesellschaft
w Poznaniu.

Skrzynka pocztowa 73.

Telefon nr. 1762.

NAJWIĘKSZY DZIENNIK PROWINCJONALNY.
NAJPOCZYTNIEJSZE PISMO W WIELKIEM
WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM I NA PRZY-
LEGŁYCH KRESACH

„Express Lubelski“

wydawany w wielkim stołecznym rozmiarze, re-
dagowany żywo i interesująco, mający świetnie
zorganizowaną służbę informacyjną

JEST WSKUTEK SWEJ POCZYTNOSCI
WE WSZYSTKICH SFERACH

NAJLEPSZYM MIEJSCEM OGŁOSZEŃ DLA
-- FIRM HANDLOWO-PRZEMYSŁOWYCH. --

Adres wydawnictwa: LUBLIN „EXPRESS LUBELSKI“
ULICA KOŚCIUSZKI Nr. 8. Skrzynka Poczto.va Nr. 117.

[1031]

Tartak parowy

i HEBLARNIA

Fabryka

welny drzewnej i skrzyń.

STAROGARD (Pomorze)

ulica Hallera nr. 19.

[820]

Państwowe Nadleśn. Międzychód

poczta i powiat Międzychód (Warta).

[1065]

Sprzedaż drzewa kopalnianego w drodze pisemnej submisji.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Kopaln. dłużyce			Kopaln. stemple						Razem		Odległość od stacji	
			szt.	m ³	dec.	I kl.		II kl.		III kl.		m ³	dec.		
						m ³	dec.	m ³	dec.	m ³	dec.				
1	Zwierzeniec	66a	201	17	41	—	—	—	—	—	—	17	41	8	klm.
2	Mokrzec	104f	482	79	—	31	82	3	57	—	—	114	39	9	„
3	Przedlesie	40b, 44a	49	5	29	6	49	0	35	—	—	12	13	3	„
4	Drzewce	65a, 81	—	—	—	37	06	44	71	11	58	93	35	8	„
5	Radusz	206, 227 233, 159	—	—	—	61	42	39	76	—	—	101	18	18—20	„
6	Sowiagóra	212, 220	—	—	—	87	89	43	59	—	—	131	48	13—14	„
7	Żmijowiec	2, 157	1361	243	89	31	39	38	—	28	03	341	31	14	„
						Razem:						811	25		

Oferty podpisane imieniem i nazwiskiem oferenta, zaopatrzone w naczek stemplowy, (30000 mk.) należy nadesłać w zamkniętej i zalakowanej kopercie, z napisem na teże „Submisja” do 17. września b. r. godz. 10-tej. — Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godz. 11-tej. Oferta winna zawierać cenę na każdy los osobno, w pełnych markach za 1 m³, — w cyfrach i słowami, oraz oświadczenie, że oferent godzi się bez zastrzeżeń na warunki sprzedaży obowiązujące w lasach państw., i że zakupione kopalniaki zobowiązują się dostarczyć kopalniom na polskim Górnym-Sląsku, pod rygorem uiszczenia kary konwencjonalnej w wysokości 10000 mk. za każdą sztukę drewna, użytą na inny, niż wyżej określony cel.

Nieznaczące różnice w masie zastrzega sobie nadleśnictwo, jak i nie daje gwarancji za jakość drewna. — Koszta korowania ponosi kupujący. Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.

NADLEŚNICZY.

Oferujemy:

[1054]

KLOCE sosnowe i dębowe
-- eksportowe --
drzewo opałowe w szczapach
w dowolnej ilości franco stacja załadowcza lub odbiorcza.
St. Rappak i S-ka. KALISZ, Wrocławska 28.

Poszukuję

dzielnego energicznego zawiaadowcę

od 1. 10. 23. lub wcześ-
niej do dwutrakowego tar-
taku w pobliżu Poznania.
Mieszkanie służbowe na
miejscu. Łask. zgłosz. do
Adm. „Rynku Drzewnego“
pod Nr. 1066.

Zarząd tartakiem

lub przedsiębiorstwie drzewnym
w solidnej firmie obejmie ener-
giczny, wielostronnie wyszkolony
fachowiec z kilkunastoletnią,
częściowo zagraniczną praktyką.
Ukończony technik, prowadzi
budowę oraz remont tartaków
i innych drzewnych warsztatów.
Obznajomiony z wszelką prze-
róbką drzewa i z racjonalnymi
urządzeniami eksploatacji leś-
nej. Dobry kalkulator i orga-
nizator. znajomość uzansów han-
dlowych. Łask. zgłoszenia pod
„LIGNUM“ do Admin. „Rynku
Drzewnego“ w Poznaniu. (1035)

Prima suche [982]

deski dębowe

brusy we wszelkich grubościach
jako też dębowy okrągły mater-
jał wolny od opłaty wywozowej
Gdańsk kupuje stale i uprasza
o piśmienne szczegółowe oferty.
Wilhelm Loyall
Gdańsk (Danzig) Hundegasse 61.

Kilka wagonów

desek odziemkowych wierzchoł-
kowych 20 m/m szalówki i kan-
tówki ma do oddania

T. HOFFMANN — Gniezno
HANDEL DRZEWA. (1060)

MAM DO ODDANIA

około 500 m³ kopalniaków

loko las, 17 km. od koleji
w pobliżu Gdańska.

Oferty upraszam do Redakcji
Rynku Drzewnego pod nr. 1062.

MAM DO ODDANIA:

kilka wagonów 20 m/m sosn.
szalówki i 16 m/m sosn. desek
na skrzynie.

•RUDOLF SPITZER
POZNAŃ, Stary Rynek 37.

Sosnowe

drzewo opałowe

wszelkiego rodzaju
kupuje

Kantor Węglowy, Bydgoszcz
Jagiellońska 46/47. Tel. 8, 12 i 13

[879]